

การศึกษากลยุทธ์การจัดซื้อในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

อัจฉรา พงษ์ประเสริฐ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อัจฉรา พงษ์ประเสริฐ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....
(ดร. ณกร อินทร์พยุง) ประธาน

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....
(ดร. ณกร อินทร์พยุง) ประธาน

..... กรรมการ
(ดร. มานะ เขาวรัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 14 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยการได้รับความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้องและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจาก ดร. ณกร อินทร์พยุ่ง ประธานกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาด้วยดีตลอดระยะเวลาในการดำเนินการจัดทำงานนิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและเสียสละเวลาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร. มานะ เขาวรัตน์ กรรมการควบคุมมาตรฐานงานนิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา และท้ายสุดขอขอบคุณ ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำงานนิพนธ์ในครั้งนี้ส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ซึ่งผู้ศึกษาจะได้นำไปใช้ต่อไปในอนาคต ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่ได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากขาดพระคุณจากบิดา และ เพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจในการทำงาน ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณจากใจจริง

อัจฉรา พงษ์ประเสริฐ

48924742: สาขาวิชา: การจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์; วท.ม. (การจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์)

คำสำคัญ: กลยุทธ์การจัดซื้อ

อัจฉรา พงษ์ประเสริฐ: การศึกษากลยุทธ์การจัดซื้อในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
(A STUDY OF PURCHASING STRATEGIES IN THE ELECTRONICS INDUSTRY)

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ณกร อินทร์พยุง, Ph.D. 68 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษารูปแบบกลยุทธ์การจัดซื้อ และแนวทางในการเลือกใช้ในธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่อก่อให้เกิดขีดความสามารถในการแข่งขันในการลดต้นทุนขององค์กร และนำพาองค์กรไปสู่การบรรลุผลตามที่ได้คาดหวังทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การศึกษาได้เลือกกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม ประเภทอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยและได้แบ่งกลุ่มของบริษัทกรณีศึกษาจำนวน 6 บริษัท ดำเนินการแยกประเภทตามขนาดของธุรกิจ แบ่งออกเป็น ขนาดใหญ่, ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อเปรียบเทียบวิธีการในการเลือกใช้กลยุทธ์การจัดซื้อของแต่ละองค์กร เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ถือได้ว่ามีมูลค่าการส่งออกติดอันดับในกลุ่ม 20 อันดับต้น ๆ ของประเทศไทย ประกอบกับเป็นอุตสาหกรรมที่มีความไวในการตอบสนอง ในด้านราคา, คุณภาพ และการบริการอย่างเต็มรูปแบบ

งานวิจัยถูกแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกเป็นการออกแบบสอบถามเน้นหนักในการให้น้ำหนักคะแนนมากน้อยเพื่อทราบถึงการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ขั้นตอนที่สอง การเป็นออกแบบคำถามแบบเปิดเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าแต่ละองค์กรจะมุ่งเน้นการวางกลยุทธ์การจัดซื้อที่แบ่งแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ มุ่งเน้นการบริหารด้านต้นทุน และมุ่งเน้นการดำเนินงานพร้อมทั้งการสร้างสัมพันธภาพ ต่อคู่ค้าของตน ทั้งสองส่วนเน้นการดำเนินการที่ผสมผสานไว้ด้วยกัน โดยองค์กรขนาดใหญ่จะผสมผสานในสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน ส่วนองค์กรขนาดกลาง และขนาดเล็ก จะมีทิศทางโน้มเอียงไปในการลดต้นทุนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้มีผลจากปัจจัยทางด้านเงินลงทุน และความรู้ความชำนาญของบุคลากรในองค์กร

48924742: MAJOR: TRANSPORT AND LOGISTICS MANAGEMENT;
M.Sc. (TRANSPORT AND LOGISTICS MANAGEMENT)

KEYWORD: PURCHASING STRATEGIES

ATCHARA PONGPRASERT: A STUDY OF PURCHASING STRATEGIES
IN THE ELECTRONICS INDUSTRY. ADVISOR: NAKORN INDRA-PAYOONG, Ph.D.
68 P. 2007.

This research is to examine the purchasing strategies and to study how to apply the purchasing strategies in the business section. Purchasing strategies are used to enhance the organization's cost saving and to lead the organization to achieve expected outcomes of short term and long term plans. In this study, we focus on the electronics industry. Six electronics companies, varying from large to small size, are selected as case studies to compare the methods of selecting purchasing strategies for each organization.

This study contains 2 stages: The first stage is done by an interviewing process. Weight score is also applied in order to measure the relative importance of purchasing factors. The second stage uses an in-depth interview technique in which explanatory factors are tested in this stage. The result shows that each organization put emphasis on two separate strategies: cost management and operation together with building strong relationship with their partners. For large-sized organizations, they equally focus on both of the two strategies. For the medium-and small-sized organizations, they are more likely to focus on cost management because of the limitation of investment and its employee's knowledge and purchasing skills.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวความคิดของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
ข้อจำกัดของการวิจัย	6
นิยามคำศัพท์	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดของการสร้างกลยุทธ์ในงานด้านการจัดซื้อ	8
แผนกลยุทธ์หลัก ๆ ที่นิยมใช้	11
แนวทฤษฎีในแต่ละหมวดหมู่ของการจัดซื้อในเชิงกลยุทธ์	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
วิธีที่ใช้ศึกษา	25
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของเครื่องมือ	26
วิธีการรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	28
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของบริษัทกรณีศึกษา	28
ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการให้น้ำหนักความสำคัญของงานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ว่าแต่ละองค์กรให้ความสำคัญเน้นหนักไปในทิศทางใด.....	30
ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึกของบริษัทกรณีศึกษา.....	42
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการศึกษา	58
ข้อเสนอแนะ	59
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก	63
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	68

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 ภาพรวมของต้นทุนรวมขององค์กร	16
4-1 ข้อมูลเบื้องต้นของบริษัทกรณีศึกษา	28
4-2 การเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละจุดที่วัดออกมาเป็นเปอร์เซ็นต์	29
4-3 เกณฑ์การให้คะแนนการให้น้ำหนักความสำคัญของงานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน	30
4-4 สรุปการประเมินความสำคัญของงานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน	31
4-5 บทสัมภาษณ์ของ ธุรกิจขนาดใหญ่	42
4-6 บทสัมภาษณ์ของ ธุรกิจขนาดกลาง	47
4-7 บทสัมภาษณ์ของ ธุรกิจขนาดเล็ก	52
4-8 สรุปกลยุทธ์การจัดซื้อเชิงกลยุทธ์ที่ธุรกิจอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ได้เลือกใช้	56

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 โครงสร้างต้นทุนของโรงงานผลิต.....	3
1-2 กระบวนการกิจกรรมโลจิสติกส์.....	4
1-3 วงจรและหน้าที่หลักของงานด้านจัดซื้อ	5
2-1 ขั้นตอนของกลยุทธ์การจัดซื้อ	8
2-2 การจัดหมวดหมู่ของการจัดซื้อในเชิงกลยุทธ์ที่นิยมใช้.....	11
2-3 โครงสร้างของต้นทุนสินค้า	12
2-4 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในรูปแบบของสัญญา	17
4-1 การบริหารต้นทุน, ราคา.....	35
4-2 การบริหารสัญญาซื้อขาย	36
4-3 การบริหารสินค้าคงคลัง	36
4-4 ระบบคุณภาพกับงานด้านจัดซื้อ	37
4-5 การส่งมอบสินค้า.....	38
4-6 การบริหารสิ่งแวดล้อมในงานจัดซื้อ.....	38
4-7 องค์การเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยี.....	39
4-8 ระบบการดูแลขั้นตอนการจัดซื้อ	40
4-9 การบริหารสัมพันธภาพกับผู้ขาย.....	41
4-10 รูปแบบการบริหารจัดซื้อในเชิงกลยุทธ์.....	57